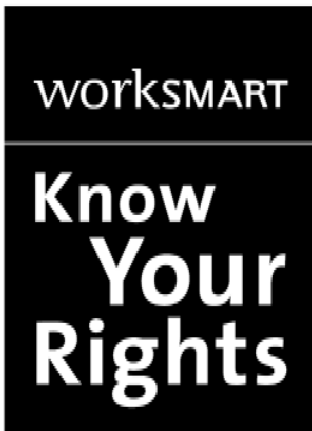


**Slovenská verzia**



[www.worksmart.org.uk](http://www.worksmart.org.uk)

Tento leták je pre ľudí, ktorí prichádzajú pracovať do Spojeného Kráľovstva z A8 krajín.

## **Pracovať v Británii: Vaše pracovné práva**

### **Vitajte v Spojenom Kráľovstve**

Brožúrku napísal Kongres odborových zväzov (Trades Union Congress (TUC)) a je pre štátnych príslušníkov z A8 krajín a to sú Česká republika, Estónia, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Slovensko, Slovinsko, Poľsko. TUC je jedinou odborovou konfederáciou v Británii, so 50 členskými úniami, ktoré majú dokopy skoro 6.5 miliónov členov. TUC je nezávislé na zamestnávateľoch, vláde a hocijakej politickej strane.

Právny systém každej krajiny je vždy zložitý. V tejto brožúrke nemôžeme vysvetliť všetko o britskom zákonníku práce. Považujte toto za návod k tomu najdôležitejšiemu. Ak si myslíte, že o niečo prichádzate, alebo že Váš zamestnávateľ alebo zamestnanecká agentúra porušujú zákon, musíte vyhľadať ďalšiu radu. V tejto brožúrke Vám neskôr poradíme, kam sa máte obrátiť o ďalšiu pomoc.

## Začať pracovať v Spojenom Kráľovstve

Predtým, než začnete pracovať, musíte sa úradne zaregistrovať. Meno vládneho oddelenia, ktoré registruje pracovníkov z A8 členských štátov, je Home Office.

Môžete sa zaregistrovať na

**[www.ukba.homeofic.gov.uk/workingintheuk/eea/wrs/](http://www.ukba.homeofic.gov.uk/workingintheuk/eea/wrs/)** (webova stránka

Pracovať v Británii)

### Národné poistenie and dane

Na to, aby ste mohli pracovať vo Veľkej Británii, potrebujete tiež Národné poisťovacie číslo. Na získanie Národného poisťovacieho čísla sa musíte objednať na pohovor zvaný 'evidence of identity' ('dokázanie identity') na najbližšom úrade práce zvanom Job Centre. Toto sú vládne úrady, ktoré nájdete vo väčšine veľkých miest a mestských obvodov. Potrebujete na to dôkaz identity (ako pas) ako i dôkaz toho, že pracujete.

Niektorí zamestnávateľia Vám môžu ponúknuť prácu bez platby národného poistenia alebo daní (tzv. Hotovosť do ruky). Toto je proti zákonu. Keď porušujú tento zákon, je veľmi pravdepodobné, že budú porušovať iné zákony zo zákonníka práce, zvlášť tie, ktoré chránia pracovníkov. Bude pre Vás veľmi ťažké sa domôcť Vašich legálnych práv, ak nepracujete legálne. Tomuto druhu práce by ste sa mali vyhýbať.

Každý pracovník v Británii má národné poisťovacie číslo. Je na to, aby sa mohlo sledovať, či platí poriadne príspevky sociálneho poistenia. Keď zarábate viac ako 80 libier týždenne, potom vy i Váš zamestnávateľ musíte platiť niečo, čomu sa hovorí príspevky národnej poisťovne. Toto je druh zdanenia. Pracovník za to získava nárok na rôzne dávky sociálneho zabezpečenia. Platenie príspevkov národného poistenia v Británii Vám tiež pomáha si nashromaždiť nároky vo svojej vlasti.

Tiež musíte platiť daň z príjmu. Koľko daní máte zaplatiť, závisí na rôznych faktoroch. Každý pracovník v Británii má daňový kód, ktorý zamestnávateľ používa na to, aby zistil, koľko daní má za Vás zaplatiť. Keď začínate vo svojom prvom zamestnaní v Británii, pravdepodobne začnete platiť 'mimoriadnu daň', pokiaľ nedostanete daňový kód. Je tiež možné, že dostanete dočasné Národné poisťovacie číslo, pokiaľ Vám nedajú to poriadne.

Berte do úvahy, že Váš zamestnávateľ nepotrebuje si vziať Váš pas či občiansky preukaz a nemá právo ich u seba držať. Môžu si z nich pre záznam urobiť fotokópie.

## Pracovník alebo zamestnanec?

Väčšina ľudí pracujúci v Británii majú určité základné práva ako minimálna mzda a právo na platenú dovolenku.

Sú tu zvláštne práva pre tých, ktorí používajú zamestnávateľskú agentúru (niekedy sa im hovorí hlavní velitelia-gangmasters) na hľadanie práce – pozri nižšie .

Mnoho pracujúcich má lepšie práva, pretože majú právny štatút *zamestnancov*. To vysvetlíme nižšie.

Všetky tieto práva podľa zákonníka práce môžu byť vynutiteľné podľa zákona. Toto sa môže presadzovať na Zamestnaneckom tribunáli (Employment Tribunal) – špeciálny súd, ktorý sa zaoberá pracovnými záležitosťami – alebo s pomocou odborového zväzu, ak ste jeho členom. Viac Vám o tom povieme nižšie v tejto brožúrke.

Väčšina osôb pracujúcich v Británii sú zamestnanci, a preto majú lepšie práva. Ale väčšina zamestnaní, ktoré bude vykonávané osobami, ktoré do tejto krajiny prídu na krátko – vrátane skoro všetkých zamestnaní poskytovaných zamestnávateľskými agentúrami – ich asi nebudú kvalifikovať za zamestnancov.

Pozrite sa na tabuľku nižšie. Ak ste odpovedali áno na väčšinu otázok v stĺpci „zamestnanec“, pravdepodobne ste zamestnancom. Ak ste odpovedali áno na väčšinu otázok v stĺpci pracovník, pravdepodobne ste pracovníkom.

### Zamestnanec

- Vyžaduje Váš zamestnávateľ, aby ste pracoval určené hodiny a platí Vám za ne nezávisle na tom, či nejaká práca bola alebo nebola?
- Má Váš zamestnávateľ kontrolu nad tým, čo robíte a určuje, ako a kedy to budete robiť?
- Musíte si sám osobne vykonať prácu, (tj. nemôžte sa opýtať iného pracovníka, aby tú prácu za Vás vykonal?)
- Dodáva Vám zamestnávateľ nástroje a iné zariadenia na výkon práce?
- Platia za Vás dane a národné poistenie (i keď mnohí pracovníci tiež majú dane and národné poistenie strhané zo mzdy, takže toto samo o sebe nedokazuje, že ste zamestnancom.)
  - Máte písomnú zmluvu so svojim zamestnávateľom, ktorá obsahovala frázu ' zamestnanecká zmluva'

### Pracovník

- Dáva Vám Váš zamestnávateľ prácu a platí za ňu, len keď ju potrebuje?
- Môžete sa rozhodnúť, kedy chcete pracovať a dokonca ponúkanú prácu odmietnuť?

- Ak chcete, môžete zaplatiť niekomu inému, aby za Vás pracoval?
- Musíte používať vlastné nástroje?
- Musíte si sám platiť dane a národné poistenie?
- Máte so zamestnávateľom písomnú zmluvu obsahujúcu frázu 'zmluva na služby'?

Ak máte nejaké pochybnosti, potrebujete sa poradiť. Odborové zväzy a poradenské agentúry sa rozumejú do právnych ťažkostí, ale o niektorých prípadoch možno musí rozhodovať Zamestnanecký tribunál.

## **Vaše práva ako pracovníka**

Väčšina z ľudí, ktorí pracujú, vrátane všetkých, čo pracujú pre agentúru, majú od prvého dňa v práci nasledujúce práva:

- národnú minimálnu mzdu;
- práva týkajúce sa pracovného času (vrátane prestávok, dovolení a platenia počas dovolenky a obmedzenie pracovného týždňa);
- ochranu zdravia a bezpečnosti;
- právo vstúpiť do odborov; a
- ochranu pred nespravodlivou diskrimináciou.

### **Národná minimálna mzda**

Toto je minimum, čo vám môžu platiť za každú odpracovanú hodinu:

- keď je vám 22 alebo viac, mali by ste dostať za hodinu najmenej 5.73 libier
- keď je vám medzi 18 a 21, mali by ste dostať za hodinu najmenej 4.77 libier
- keď je Vám 16 alebo 17, Vaša najnižšia hodinová mzda by mala byť 3.53 libry za hodinu

Sprepitné, ktoré dostanete priamo, sa nepočíta, ale také, čo sa vypláca s Vašou mzdou, sa počíta.

Ale sú tu dve komplikácie:

### **Zrážky**

Zrážky zo mzdy za tovar a služby, ktoré poskytol zamestnávateľ, ako sú jedlá a doprava, nemôže znížiť Vašu mzdu pod minimálnu platobnú mzdu. K tomuto pravidlu je jedna výnimka. Ak Vám dávajú ubytovanie, zaň sa smie strhávať maximálne 31.22 libier týždenne alebo 4.46 libier za deň, keď sa poskytuje ubytovanie na menej než na týždeň. Toto neznamená, že viac od Vás chciť

nemôžu, ale len táto suma sa smie odčítať pri robení rozhodnutia, či dostávate minimálnu mzdu.

### **Nestanovené presné hodiny**

Niektorí ľudia sú platení od odvedenej práce, nie za pracovné hodiny. I v tomto prípade je ochrana minimálnej mzdy, ale systém, ktorý toto vyrátava, sa odlišuje.

Ak si myslíte, že Vám minimálna mzda nie je vyplácaná, môžete sa sťažovať priamo NMW Helpline na 0845 6000 678 (Anglicko, Walesko a Škótsko) alebo 0845 6500 207 (Severné Írsko). Môžete tiež požiadať o radu Vaše odbory, ak ste ich členom, alebo poradenskú agentúru.

### **Práva vzhľadom na pracovný čas**

Tieto pokrývajú pracovné prestávky, dovolenky a platenie počas dovolenky, nočnú prácu a koľko hodín môžete pracovať každý týždeň. Existujú brožúrky pokrývajúce tieto práva, ktoré môžete dostať cez linku TUC (Rady odborových zväzov) *Know Your Rights (Poznajte svoje práva)* na **0870 600 4 882**.

### **Pracovné prestávky**

Máte právo na pracovnú prestávku 20 minút, keď Váš pracovný deň je dlhší ako šesť hodín. Keď je Vám ale pod 18, máte právo na 30-minútovú prestávku po štyroch a pol hodinách.

### **Dovolenka**

Máte právo na najmenej 24 dní platenej dovolenky ročne (alebo pomerne spočítaný ekvivalent ak pracujete na polovičný úväzok alebo menej ako celý rok). Toto bude zvýšené na 28 dní od 1. apríla 2009. Štátne sviatky sú započítané ako časť tohoto nároku. Aby ste si vypočítali Váš nárok na dovolenku vynásobte počet dní koľko robíte v týždni číslom 4.8 (5.6 od 1. apríla 2009).

Niektoré zamestnanecké agentúry sa tomuto vyhýbajú tým, že tvrdia, že to, čo dostávate na hodinu je vrátane platby za dovolenku a preto že Vám nemusia platiť navyše počas dovolenky. Táto praxa je teraz nelegálna.

*Všimnite si, že praktiky, na ktoré ste mohli byť zvyknutí, ako trinásty (či štrnásty) mesačný plat a príplatok na dovolenku v Británii nie sú bežné.*

### **Pracovný týždeň**

Máte právo nepracovať viac ako priemerne 48 hodín týždenne. Tento limit sa spriemerňuje počas 17-týždňového obdobia. Môžete podpísať, že sa tohto práva vzdávate, ale nemôže byť na Vás robený nátlak, aby ste sa ho vzdali, a hocikedy môžete na ňom znovu nástožiť, i keď budete musieť čakať až do troch mesiacov, aby ste znovu ochranu získali.

### **Nočná práca**

Pravidelní noční pracovníci by nemali pracovať viac ako osem hodín v každom 24-hodinovom období. Pravidlá O Pracovnom Čase umožňujú, aby práca v noci bola priemerná počas 17-týždňového obdobia tým istým spôsobom ako týždenné pracovné hodiny. Noční pracovníci majú tiež právo na zdravotnú prehliadku zadarmo. Nedá sa odstúpiť od legislatívy pracovných práv.

### **Poľnohospodárstvo**

Ak pracujete v poľnohospodárskom sektore ste krytý asociáciou poľnohospodárstva o mzde. Stanovuje platobnú sadzbu (čo môže byť vyššie než

národná minimálna mzda), ako aj hodiny, dovolenku a sadzbu na nadčasy. Pre viac informácií zavolajte pomocnú linku Defra agriculture wages na čísle 0845 0000 134.

### **Ochrana zdravia a bezpečnosti**

Váš zamestnávateľ má povinnosť Vám poskytnúť bezpečné a zdravie nezávadné pracovné prostredie. Do tohto má patriť školenie o záležitostiach zdravia a bezpečnosti na Vašom pracovisku. Je tu mnoho zvláštnych pravidiel, ktoré platia na každom pracovisku, kde pracovníci sú vystavení zvláštnemu riziku.

### **Ochrana pred diskrimináciou**

Máte právo, aby sa s Vami nenakladalo horšie ako s inými pracovníkmi Vašej agentúry alebo sprostredkovateľne práce na základe veku, pohlavia, rasy, handicapu, tehotnosti, pohlavnej orientácie a náboženstva alebo viery.

### **Členstvo v odboroch**

Máte právo sa stať členom odborov. Nemusíte to oznámiť Vášmu zamestnávateľovi, že ste sa stal členom. Nemôžete byť diskriminovaný za to, že ste členom odborov.

## **Špeciálne práva pre pracovníkov odborov**

### **Žiadne poplatky**

- Zamestnávateľská agentúra od Vás nesmie žiadať poplatok za to, že Vám našla prácu alebo že Vás zapísala na svoj zoznam.
- Zamestnávateľská agentúra nemôže na Vás vyžadovať, aby ste si ako podmienku na používanie jej služieb pri hľadaní práce kúpili jej iné výrobky alebo služby ako napísanie životopisu, školenie alebo osobné ochranné zariadenia.

Zamestnávateľské agentúry majú zarábať na zamestnávateľoch, ktorí potrebujú pracovníkov, nie na osobách hľadajúcich prácu.

### **Čo sa týka Vašej mzdy**

Agentúra Vám nesmie zdržať plat len preto, že ešte nedostala zaplatené od obchodnej spoločnosti, alebo organizácie, kde ste pracovali, alebo preto, že nemôžete predložiť podpísaný záznam o odpracovaných hodinách (signed time sheet.) Keď spoločnosť, pre ktorú pracujete, odmieta podpísať tento záznam (time sheet), tak je to zodpovednosťou Vašej agentúry, aby zistila, koľko hodín ste v skutočnosti odpracovali. A za tieto hodiny musíte byť zaplatený.

### **Písomné prehlásenie o zmluvných náležitostiach a podmienkach (statement of terms and conditions)**

Keď sa zapíšete u hocijakej agentúry, musíte pred začatím práce dostať podpísané prehlásenie o zmluvných náležitostiach a podmienkach (statement of terms and conditions.) Toto sa vyžaduje bez ohľadu na to, či sa jedná o dočasné, alebo stále zamestnanie. Ak boli podmienky raz odsúhlasené a písomné

potvrdené, nesmú byť zmenené bez Vášho súhlasu. Ak boli odsúhlasené hocijaké zmeny, musia byť písomne potvrdené do piatich pracovných dní.

Keď Vám agentúra hľadá dočasné zamestnanie, písomná zmluva musí zahŕňať:

- či ste vedený ako zamestnanec tejto agentúry, alebo ako pracovník, ktorý sa zmluvne zaviazal dodať určitú službu. ('contracted for services'). Obvykle budete spadať pod kategóriu pracovníkov (na stránke 4 sa dozviete viac o tomto dôležitom rozdiely);
- musí špecifikovať, že dostanete zaplatené za všetku odvedenú prácu;
- akú výpovednú lehotu musíte dať a na akú výpovednú lehotu máte nárok pri ukončení kontraktu;
- mzdu, ktorú budete dostávať, alebo najnižšiu mzdu o ktorej Vaša agentúra odôvodnene predpokladá, že Vám môže zaistiť. Musí byť najmenej vo výške minimálnej štátnej hodinovej mzdy (National Minimum Wage);
- či budete platený týždenne alebo mesačne;
- Na koľko platenej dovolenky máte nárok. Na väčšinu pracovníkov, ktorí pracujú pre agentúru, sa vzťahujú Pravidlá o pracovnej dobe (Working Time Regulations) a majú nárok na najmenej štyri týždne dovolenky za rok (pozrite vyššie).

### **Zdravie a bezpečnosť**

Agentúry majú povinnosť zistiť všetky zdravotné alebo bezpečnostné riziká, o ktorých najímajúci vie, a čo robí preto, aby týmto rizikám zabránil, alebo ich obmedzil.

Musia skontrolovať, že najímajúci previedol úplné vyhodnotenie zdravotných a bezpečnostných rizík a predtým, než Vás do organizácie umiestia, musia si byť istí, že máte o situácii úplnú vedomosť.

## Dodatočné práva pre zamestnancov

Pre legálne postavení zamestnanca ('employee') získavate dodatočné práva, ale môžete byť podrobený/á skúšobnej lehote (*qualifying period.*) To znamená, že tieto práva nezačínajú od Vášho prvého dňa práce, ale potom, čo ste pre toho istého zamestnávateľa pracoval/a po určitú dobu. Táto časť opisuje dodatočné práva zamestnancov a dobu, ktorú sa na ne musíte čakať. Stále sa ale na Vás vzťahujú všetky práva opísané vyššie.

### Práva od prvého dňa v práci

- Musíte dostať vyrozumenie o tom, koľko zarábate a aké zrážky sa Vám budú strhávať. (Toto nie je to isté ako pracovná zmluva, aj keď pracovná zmluva môže tieto informácie tiež obsahovať.)
- Máte nárok na 52 týždňov materskej dovolenky, aj keď ste už bola tehotná pri nástupe do zamestnania.
- Môžete si vybrať neplatené mimoriadne voľno v naliehavých rodinných prípadoch.
- V tehotnosti máte právo na voľno na návštevy u lekára.
- V určitých obmedzených prípadoch ste chránený/á pred prepustením, napríklad pri tehotenstve, v prípade udania alebo odborovej činnosti.
- Máte právo nebyť diskriminovaný pre Vaše pohlavie (vrátane tehotenstva), rasy, (vrátane Vašej národnosti alebo štátnej príslušnosti), sexuálnej orientácie, náboženstva/viery, veku alebo handicapu, či pre členstvo v odborovej organizácii.
- V prípade disciplinárneho konania alebo konania o sťažnosti, máte právo si so sebou priviesť zástupcu odborov alebo spolupracovníka.
- Keď si to väčšina zamestnancov praje, máte právo na to, aby Váš zamestnávateľ uznal právo Vášho odborového zástupcu vyjednávať Vaše pracovné podmienky.
- Máte právo na rovnaký plat, ako majú príslušníci opačného pohlavia vykonávajúci rovnaké, alebo porovnateľné zamestnanie ako Vy.
- Máte právo, aby Vám neboli strhávané z platu žiadne zrážky (okrem dane z príjmu a národného poistenia (National Insurance), pokiaľ ste k tomu nedali súhlas.
- Môžete podať žalobu na porušenie pracovnej zmluvy, keď Vás zamestnávateľ prepustí bez dodržania odsúhlasenej výpovednej lehoty, alebo keď poruší nejakú inú náležitosť alebo podmienku Vašej pracovnej zmluvy.
- Keď platíte príspevky na národné poistenie (National Insurance contributions), máte právo si požiadať o zákonnú platbu nemocenského (Statutory Sick Pay) po pracovnej neprítomnosti štyri dni po sebe z dôvodov choroby.

### **Práva po jednom mesiaci**

- Vaša prepúšťacia lehota je jeden týždeň.
- Keď Vás suspendujú zo zdravotných dôvodov, musíte byť naďalej platený/á.
- Musí Vám byť vyplatená mzda, keď ste prepustený.

### **Práva po dvoch mesiacoch**

- Máte nárok na písomnú formuláciu pracovných podmienok so špecifikáciou výšky vášho platu, pracovných hodín, kde sa vyžaduje, aby ste pracovali, dovolenky a iných dávok, ako napríklad nárok na starobný dôchodok. Napriek tomu, že toto písomné prehlásenie nie je pracovná zmluva, je veľmi dôležité, aby ste ho mali, pretože ho môžete použiť v súdnom konaní alebo tribunáli v prípade, že nastanú problémy.

### **Práva po šiestich mesiacoch**

- Ak ste tehotná a máte 15 týždňov pre Vaším očakávaným pôrodom, máte nárok na 39 týždňov na zaplatenie materskej podľa zákona
- Môžete si požiadať o flexibilné pracovanie ak ste zodpovedný za vychovávanie dieťaťa vo veku menej ako 6 alebo 18 ak je dieťa handicapované
- Možno že aj získate oprávnenie na rodičovské voľno

### **Práva po jednom roku**

- Môžete zažalovať Vášho zamestnávateľa pre neoprávnenú výpoveď, keď Vás vyhodí bez udania dostatočnej príčiny a neumožní Vám prejsť cez náležitý prepúšťací proces. Máte tiež nárok na písomné odôvodnenie od Vášho zamestnávateľa, prečo Vás prepúšťa.
- Možno že aj budete si môcť požiadať o rodičovské voľno

### **Práva po dvoch rokoch**

- Môžete vymáhať odškodné pri výpovedi pre nadbytočnosť (redundancy), ak ste skončil pracovať na mieste, na ktoré potom nikto nebol prijatý. Čiastka záleží na Vašom veku, Vašom platu a na tom, ako dlho ste bol zamestnaný.

## **Presadzovanie Vašich práv:**

### **pomoc a informácie**

Zamestnávateľa Vám môžu Vaše práva upierať z rôznych dôvodov.

Niekedy to je preto, že nevedia, aké sú ich zodpovednosti. Niekedy im to zas v minulosti prešlo, ale ak sa nedáte, ustúpia. A niekedy preto, že sa dostávajú k ziskom pomocou zastrašovania a vykorisťovania.

Na vymáhanie všetkých práv popísaných v tejto brožúre existujú právne prostriedky.

Ale to neznamená, že je to vždy ľahké. Zlí zamestnávateľa šikanujú pracovníkov, ktorí trvajú na svojich zákonných právach. Najlepší postup je sa poradiť s Vašimi odborníkmi alebo, ak nie ste ich členom, nájdite si odbory najvhodnejšie pre Vás a Vašich kolegov, staňte sa ich členmi a poraďte sa s nimi. Ináč kontaktujte poradenskú agentúru Občianska poradenská kancelária.

### **Odvolanie sa k zamestnaneckému tribunálu (Employment Tribunal)**

Employment Tribunals (zamestnanecké tribunály) sú špeciálne súdy, ktoré za zaoberajú zamestnaneckými problémami. Nie sú tak formálne, ako normálne súdy. Niekedy sa prípadom zaoberajú právnici, ale v jednoduchých prípadoch ľudia použijú úradníka odborovej organizácie, či niekoho z poradenskej agentúry, alebo vysvetlia svoj prípad sami.

Napriek tomu, že sa niektorým ľuďom podarilo sa úspešne (pred tribunálom) zastupovať, neradili by sme Vám to. Zmeny v riadení bohužiaľ veci viacej skomplikovali a pomotali. Ak si myslíte, že máte šancu prípad vyhrať, spojte sa so svojou odborovou organizáciou, alebo keď nie ste členom odborov, vyhľadajte odbornú poradu, ako postupovať.

Je dôležité vedieť, že väčšina sťažností musí byť urobená do troch mesiacov potom, čo k udalosti došlo. Táto lehota je predĺžená na šesť mesiacov pre prípady zaoberajúce sa odškodným pri výpovedi z dôvodu nadbytočnosti (redundancy.)

### **Užitočné organizácie**

Je celý rad organizácií, ktoré poskytujú radu a pomoc. Niektoré sú vládne úrady, ktoré zabezpečujú určité práva, iné sú nezávislé na vláde a môžu poskytnúť radu a informácie o mnohých problémoch.

### **občianska poradenská kancelária (Citizens Advice Bureau [CAB]):**

Väčšina miest má kanceláriu CAB. Táto služba Citizens Advice Bureau Service ponúka dôverné, nestranné a nezávislé poradenstvo, ktorá je zadarmo. Tieto kancelárie Citizens Advice Bureaux pomáhajú vyriešiť takmer šesť miliónov nových prípadov každý rok, ktoré majú podstatný vplyv na život, ako napríklad problémy s dlhmi, spotrebiteľské záležitosti, sociálne dávky, ubytovanie, právne problémy, zamestnanecké a imigračné problémy. Poradcovia môžu pomôcť s vyplňovaním formulárov, s písaním dopisov, vyjednávaním s kreditormi a zastupovaním klientov u súdu alebo tribunálu.

Vašu najbližšiu kanceláriu CAB môžete nájsť na internetovej stránke **[www.nacab.org.uk](http://www.nacab.org.uk)** alebo v telefónnom zozname.

**Inšpekčná služba pre kontrolu dodržiavania štandardov zamestnávateľskými agentúrami (Employment Agency Standards Inspectorate):**

Keď pracujete pre agentúru, ktorá sa k Vám nechová dobre, a domnievate sa, že možno porušuje zákon, môžete ju udať vládnej službe, ktorá reguluje agentúry.

Tel: 0845 955 5105.

**Náborová a zamestnanecká konfederácia (Recruitment and Employment Confederation [REC]):**

Niektoré agentúry (obvykle tie lepšie,) sú členmi REC, ktorá stanovuje normy povinné pre jej členov. Keď má Vaša agentúra v kancelárii alebo na listovom papieri symbol REC, tak si na ňu môžete sťažovať u REC, keď sa domnievate, že porušuje zamestnanecký zákon.

Tel: 020 7462 3260

**Úrad pre zdravie a bezpečnosť (Health and Safety Executive):**

HSE je schopný poskytnúť radu a informácie o zdravotných a bezpečnostných problémoch.

Tel: 08701 545 500 (od 8 hodín ráno do 6 hodín poobede)

**Linka o národnej minimálnej mzde (National Minimum Wage Helpline):**

Tel: 0845 600 0678

**Poradenská, zmierovacia a rozhodcovská služba (Advisory, Conciliation and Arbitration Service [ACAS]):**

ACAS je verejný orgán, ktorý presadzuje dobré vzťahy na pracoviskách. Jeho štátna pomocná linka odpovedá na otázky v oblasti zamestnania, a poskytuje všeobecnú poradenstvo o pracovných právach pre zamestnancov aj zamestnávateľov.

Tel: 08457 47 47 47 (9am-4.30pm)

**Informačná linka služby zamestnaneckého tribunálu (Employment tribunal service enquiry line):**

Informácie o spôsobe podania odvolania, alebo o tom, ako prebieha súdny proces u tohto tribunálu.

Tel: 08457 959 775

Ak sa domnievate, že Váš problém obsahuje diskriminačný aspekt, tak Vám sa Vám možno hodí nasledujúce:

**Komisia pre rovnaké a ľudské práva (Equality and Human Rights Commission):**

IHRC je zodpovedná za uplatnenie legislatívy proti diskriminácie presadzovať rovnosť zdôvodu sexu, rasi, handicapu, sexuálnej orientácie, nábožensstva/viery a veku a ľudských práv.

Pre viacej informácii pozri [www.equalityhumanrights.com](http://www.equalityhumanrights.com)

## Odborové organizácie dnes – Váš priateľ v práci

Zväz odborových organizácií TUC vydáva rad brožúr zadarmo, ktoré obsahujú viacej informácií o pracovných právach, aké sme boli schopní v tejto brožúre v krátkosti popísať. Môžete si ich vypýtať na TUC pomocnej linke *Know Your Rights (poznajte svoje práva)* na telefónnom čísle **0870 600 4 882**. Internetová stránka o tom, ako TUC pracuje, je na adrese **www.worksmart.org.uk** a tiež obsahuje detailné informácie o zamestnaneckých právach a zdraví a bezpečnosti pri práci.

Každý má právo sa stať členom odborej organizácie – členstvo nie je tak drahé, ako si možno myslíte, a Váš zamestnávateľ nemusí vedieť o tom, že sa zamýšľate stať členom. Priemerné členské príspevky odborov sú len asi £1.50 týždenne pre ľudí pracujúcich na čiastočný úväzok a £2.50 pre pracujúcich na plný úväzok.

Členstvo v odboroch Vám môže pomôcť získať Vaše práva, a získať ešte viacej. Váš predstavený nemusí vedieť, že ste sa stali členom, a čokoľvek povieťe Vášmu odborovému zástupcovi, bude považované za dôverné.

Mnohé pracoviská v Spojenom kráľovstve už majú odborovú organizáciu dlho. Keď na Vašom pracovisku nie sú žiadni členovia odborov, alebo odborová organizácia, aj tak Vám môžu byť odbory ochotné pomôcť – zvlášť, keď je s rovnakými problémami viac s rovnakými problémami a chcete pracovať spoločne na ich vyriešení.

### Lepšia mzda

Najlepší vedúci navzájom súhlasia na férovom dohode. Odborové organizácie sú demokratické organizácie, ktoré dávajú pracujúcim ľuďom mať slovo v práci.

### Školenie

Odborová organizácia Vám môže pomôcť urobiť ten kurz, školenie či študovať kvalifikáciu navyše. S pomocou odborej organizácie to môžete dosiahnuť.

### Zdravie

Každý môže pracovať na miestach kde vedúci sa snažia robiť veci inak ako je to predpísané, len aby mali čo najnižšie výdavky. Zástupcovia odborej organizácie zdravia a bezpečia majú právomoc donútiť zamestnávateľov, aby chránili svojich zamestnancov.

### Príležitosť

Odborové organizácie sa tiež zaoberajú diskrimináciou a snažia sa vyhrať príležitosť pre všetkých.

### Spravodlivosť

S odborovou organizáciou môžete vyhrať také isté práva ako každý iný a nezáleží koľko hodín pracujete. A keď si na Vás sadnú, zastrášujú Vás alebo Vás vyhodia z práce, najlepšie je kontaktovať odborovú organizáciu na podporu.

Keď sa chcete dozvedieť viac o tom, ako sa stať členom odborej organizácie, a ktorá odborová organizácia je pre Vás vhodná, zatelefonujte TUC pomocnou linku *Know Your Rights (poznajte svoje práva)* na čísle **0870 600 4 882**, alebo navštívte **www.workSMART.org.uk/unionfinder**.

SLOVAKIAN

## Iné jazyky

### Slovensky

Ak chcete kópiu tohoto letáku v jednom z nasledujúcich jazykoch uvedených nižšie, napíšte alebo pošlite email na adresu uvedenej na konci a uveďte Vaše meno, adresu a jazyk, ktorý žiadate.

### **TUC Migrant Workers Project**

### **Trades Union Congress**

### **Congress House**

### **Great Russell Street**

### **London WC1B 3LS**

**e-mail:** [ctp@tuc.org.uk](mailto:ctp@tuc.org.uk)

[www.tuc.org.uk](http://www.tuc.org.uk)

**Návrh:** Eureka!www.eureka.co.uk **Fotografovanie:** Gelty Images **Tlač:** Ancient House Printing Group  
Ltd 50K Nov 2008



TUC Migrant Workers Project  
Trades Union Congress  
Congress House  
Great Russell Street  
London WC1B 3LS  
e-mail: [ctp@tuc.org.uk](mailto:ctp@tuc.org.uk)  
[www.tuc.org.uk](http://www.tuc.org.uk)

2006 – 2007 verzia